

Beletristica, știință, arte, viața socială, modă.

Pest'a Domineca 19/31 iuliu	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni; ca premiu se dau tablouri pompôse. La fia-care numeru se alatura o còla de romanu.	Pretiulu pentru Austri'a pe jul.—dec. 5 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 29.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 21, unde sunt a se adresà manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tôte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870
-----------------------------------	--	--	------------	---	--	----------------------

Originea romana

a vechiloru Morlachi diu Dalmati'a.

Morlachii din Dalmati'a prin revolutiunea loru din tòm'n'a trecuta au devenitu obiectu insemnatu de vorbire si in diurnalele publice. Cu acésta ocasiune unii dintre literati, pre langa trebile cele politice revolutiunarie ale Morlachiloru din Dalmati'a, si-au intorsu atentiu-nea si a supra originii acestui poporu, si in publicu si-au exprimatu parerile in privinti'a originii Morlachiloru. O parte dintre barbati de litere, ca si mai de multu, intarescu, câ Morlachii cei vechi, stramosii Morlachiloru de astadi, aru fi fostu de origine slavéna; éra altii din contra aseréza, câ vechii Morlachi au fostu de origine romana.

Dintre aceste dóue pareri ale literatiloru, cea prima e cu totul nefundata, câ-ci nu e basata nice pe unu argumentu ratiunaveru istoricu, cu care s'ar poté probá cu temeiu originea slavéna a vechiloru Morlachi; a dóu'a parere inse, referitória la originea romana a vechiloru Morlachi, e basata pe temeiu istorice nefrangibile. Pentru ca sê ne potemu convinge despre romanitatea originii vechiloru Morlachi, voiu sê insemnezu in acestu organu câte-va notitie istorice, din cari ori cine, ne-preocupatu de prejudetie, se va poté convinge

despre originea romana a vechiului poporu Morlachu din Dalmati'a.

Dupa cum se scie din scriitorii cei vechi, Romanii antici, (cari pe timpul consuliloru s'au estinsu cu puterea loru pana la Dunare, si apoi pe timpul imperatoriloru au cuprinsu totu tienutulu dintre Dunare si Marea adriatica), si au asediatu in provinciile dintre Dunare si dintre Marea adriatica, mai multe colonie romane, mai alesu cu acelu scopu, ca prin ele sê latiésca romanismulu, sê tiena in frêu, sub puterea Romaniloru, pe popórele din acele provincie, si sê póta aperá mai usioru si cu succesu bunu marginile imperiului romanu, in contra incursiuniloru popóreloru barbare nordice.

Dintre coloniile romane, aduse in tienutulu Dunarei si alu Marei-adriatice, merita mentiune urmatóriele colonie:

a) Trei colonie romane din Dalmati'a, adeca: Salon'a, opidu maritimu, locuitu de cei mai tari si mai fideli cetatiani, precum scrie Hirtiu; Jader'a, care a fostu colonia romana, precum scrie Pliniu si Ptolomeu; si Traguriulu, care a fostu asemenea colonia romana, precum se scie din scriitoriulu romanu vechiu, Pliniu.

b) Coloni'a romana despre care Aenea Silviiu scrie, câ ar fi adusa la Dunare, in Mesi'a

de Caiu Pomponiu Flaculu, care a fostu prefectulu Dunarei (séu Istrului) si care a tîenutu in frêu pe Geti, precum scrie poetulu romanu Ovidiu in librulu IV., elegí'a 98, despre Pontu.

c) Colonfele romane, asiediate in drépt'a Dunarei, sub Traianu imperatulu Romaniloru.

d) Colonfele romane, pe cari Aurelianu, imperatulu Romaniloru, le-a trecutú din Daci'a traiana, preste Dunare, si le-a asiediatu între cele dóue Mesie, in drépt'a Dunarei, dupa cum scriu mai multi scriitori vechi romani.

e) Coloní'a romana, adusa in Dalmati'a de Deocletianu imperatulu Romaniloru, despre care Constantinu Porfirogenitulu, scriitoriu din seclulu alu X., in tractatulu seu de Dalmati'a, la cap. 29, scrie in urmatoriulu modu :

„Deocletianu imperatulu a iubitu fórte tare Dalmati'a, si pentru aceea a adusu acolo colonfe romane, cari s'au numitu „popóre romane“, câ-ci ei fura stramutati din Rom'a in acele maritime, si acésta numire se tiene pana in diu'a de astadi.“*)

Natiunalitatea romana a remasítieloru colonfeloru romane, din tîenutulu Dunarei si alu Marei adriatice, pe timpulu Gotiloru, Huniloru, Avariloru si pe timpulu invasiuniloru popóreloru Slavene in provinciile romane din drépt'a Dunarei, a fostu espusa multoru pericle furtunóse si amenintiátórie cu perire natiunala, popórele slavóne au causatu mai multa dauna si stricatiune natiunala remasítieloru colonfeloru romane din drépt'a Dunarei.

Dupa ce Slavenii au cuprinsu provinciile romane din drépt'a Dunarei, precum : Mesia inferióra si superióra, Daci'a aureliana si Dalmati'a, impunendu-li acestor'a, cu jugulu slavonu, si limb'a slovéna, o parte insemnata din remasítiile acelorú colonfe romane s'au slavisatu si innecatu de totu in elementulu slavenu ; inse o parte a Romaniloru din drépt'a Dunarei in midiloculu valuriloru amenintiátórie cu mórte natiunala, lovita ca stanc'a in mare de valurile cele furibunde, a sfarmatu undele cele periculóse si, pre langa tóte periclele, si-a conservatu originea sa cea romana in diversele provincie din drépt'a Dunarei, unde si astadi se afla unu numeru mare de Romani.

*) Deocletianus imperator sum mopere Dalmatiam amavit, quare etiam populi Romani colonias eo deduxit, et populi illi Romani quoque nuncupati sunt, quippe qui Roma illuc comigrassent, manetque iis cognomen istud ad hodiernum usque diem.“ de Dalmatia c. 29. Constant. Porphyrogen.

Romanii cei din tîenutulu Serviei si alu Croatiei si-au conservatu originea in Dalmati'a muntósa si in cea maritima, mai alesu in cetátile : Ragusa, Spalatu, Traguriu, Jadera (séu Zara), Arbe, Veglia, Oseru. Aceste remasítie ale colonfeloru romane, cari si dupa devenirea Serviei si Croatiei in man'a Serviloru s'au conservatu in Dalmati'a, mai de multu s'au numitu „Romani“, apoi mai tardíu „Maurovlachi“, adeca „Latini“ negri ; acestu adevéru se póte adevéru cu mai multi scriitori demni de credintia in acésta privintia, si a nume :

a) Din Constantinu Porfirogenitulu, scriitoriu din seclulu X, care in tractatulu seu despre Dalmati'a, (dupa ce la capu 29 spune, câ Scлавинii numiti Abari au batutu pe Romanii din Salon'a, capital'a Dalmatiei, si i-au alungatu de acolo) scrie aceste :

„Éra ceialalti Romani s'au conservatu in orasiile tîenutulu maritimu, pe cari si acum le sustienu si sunt aceste : Ragusa, Aspalatu (Spalatu), Tetranguriulu (Traguriu séu Trau), Diodor'a (Jadera séu Zara), Arbe, Becl'a (Véglia), Opsara (séu Ser'a) si locuitorii acestor'a se numescu Romani pana in diu'a de astadi ;*)

b) Din anonimulu scriitoriu alu vietiei lui Ludovicu Piulu, care la capu 28 are aceste : „Éra legatiunea de la marginile Dalmatiloru romani si ale Scлавiloru ;“ **)

c) Din opulu istoricu alu preotulu Diocleate, scriitoriu din seclulu XII, nascutu in Dalmati'a, care, vorbindu despre Bulgari, scrie câ Bulgarii batendu Macedoni'a, au cuprinsu tóta provinci'a Latiniloru, cari atunci s'au numitu Romani, mai tardíu Maurovlachi, adeca Latini negri ;***)

d) Din scriitoriulu Dufresne, care, in opulu seu despre familiile dalmatice, scrie câ sub Latini, pe cari scriitorii i-au numitu Romani si apoi Maurovlachi, sunt a se intielege locuitorii

*) „Caeteri vero Romani in oras maritimas oppidis servati sunt, eaque etiam num tenent, et sunt ista : Rausin, Aspalatum, Tetrangurium, Diodora, Arbe, Becla, Opsara, eorumque habitatores in hodiernum usque diem Romani nuncupantur.“ Const. Porphyrogen. de Dalmatia c. 29.

**) „Inde debellando ceperunt totam Macedoniam, post pace totam Provinciam Latinorum, qui illo tempore Romani vocabantur, modo vero Maurovlachi, hoc est nigri Latini.“ Diocleas apud Swandner t. III. p. 478.

***) „Unde existimare licet Dalmatiae maritimae incolae indigitari — eosque esse, quos inde forte Morlachios modo nuncupamus, qui scilicet Dalmatiae oras maritimas incolunt.“ Dufresne fam. Dalmat. pag. 221, in corpore Hist. Bizantinae tom. 20.

Dalmatiei, carea Diocletianu imperatulu Romaniloru o colonisase, aducandu acolo colonie romane din Rom'a. *)

Fasiunile scriitoriloru insirati aci se intarescu si cu documentulu publicatu in codicea arpadiana, din 1867 (in tomu 6. la pag. 122) in care documentu, la anulu 1176, in cetatea Dalmatiei „Spalatu“ vinu inainte locuitori Slavi si Latini adeca Romani.

Gavrilu Popu.

(Finea va urmá.)

Esti frumósa!

meia! esti nascuta din rou'a deminetii,
Din flori, zefiri, din stele, din limpede isvoru ;
Din totu ce-i poesía in calea tineretii,
Ce dulce ne inspira placere si amoru.

D'aceea si poetulu, mai multu de câtu ori-care,
Te-adóra si te canta, in inspirarea sa ;
Si-aprinde a sa lampa din dulcea ta cautare,
Si canta cu 'nfocare ce vede 'n faci'a ta.

Frumósa esti o! angeru, ca mandr'a deminétia,
Ca lebed'a cea alba pribéga prin gradini,
Ce-aci o vedi pe apa, aci ér prin verdétia,
Asié pari inainte-mi, regina 'ntre regini!

De câte ori, iubita, mi-treci pe dinainte,
Unu focu s'aprinde 'n mine, suspine me 'ntetiescu ;
Amorulu me indémna a-ti spune totu ce simte
A mea inima trista, a-ti dîce : „te iubescu !“

Dar vai! a mea sfiéla din dí in dí totu cresce,
Me tiene ca p'o unda alu ernii rece ventu ;
Cuventulu declarârii pe buze-mi se opresce,
Si ochi-mi plini de lacrimi se pléca spre pamentu.

La tine inse sbóra speranti'a si gandirea,
Si tóta fericirea e candu te potu vedé ;
Fiinti'a ta-mi e templu, mi-e Domnedieirea,
La care se inchina cu dragu inim'a mea.

Me culcu sér'a, iubito, si gandulu mi-i la tine ,
In visu, a mea frumósa, in facia me privesci ;
Me scolu, a ta fiintia o simtiu cá e cu mine,
Dî, nópte, nici odata, tu nu me parasesci.

*) Anonymi Vita Ludovici Pii, cap. 28 : „Legatio autem . . . erat de finibus Dalmatorum Romanorum, et Sclavorum.“

Te vediu in ori-ce parte privirea-mi se opresce :
In flori, in stele, 'n zefiri candu printre arbori
sboru ;

Te vediu in spum'a mării, in radi'a ce luceste
Candu sórele apare pe ceriulu fara noru.

Prin locuri neamblate, prin vâi nelocuite,
Pe plaiulu fericirii, prin chaosu de doreri ;
Prin frundie scutate, pe campuri inflorite
Portandu-mi suferinti'a, din faci'a mea nu peri.

Candu vede in florindu rosa l'a aurei suflare
Alu noptii maretiu rege, divinu priveghietoru,
Elu veselu se inaltia batendu din aripióre,
Si canta cu placere viétia si amoru.

Dar candu o vede inse cadiuta, oflita
D'a ventului suflare, d'unu uraganu turbatu,
Si-ascunde iute capulu suptu arip'a-i sbirlita
Si geme cu dorere, tacutu si intristatu.

Asié si alu meu sufletu, candu vede-a ta privire
Placuta, ridietória si plina de amoru,
Se 'naltia linu si veselu p'o stea de fericire,
Si 'n plaiulu de iubire opresce alu seu sboru.

Er candu a ta fiintia e trista, ganditória,
Si dulcea ta privire se schimba intr'unu noru ;
Atunci din ochii-mi pica unu riu de lacrimióre
Si uda a mea facia, palita de amoru.

Tu scii ce e iubirea a inimei ce simte,
Tu scii ce e in lume amorulu de poetu ;
Elu nu iubeste-unu verme ce-i ese inainte,
Ci-unu fluture ce sbóra prin flori si prin boschetu.

O fica-a armoniei, sublimate cantatória,
O inima ce simte, unu sufletu ganditoriu,
Nu póte sê arunce din sinu o alba flóre,
Nu póte sê respinga unu infocatu amoru.

O galesia privire, unu zimbetu de placere,
O dulce melodía, unu infocatu suspinu ;
Acestea, numai, póte s'aline-a mea dorere,
Sé 'naltie alu meu sufletu la tronulu celu divinu.

Ah! Dulce este lumea ; dar cea imaginara ;
Aceea ce ne pórtá cu dragu din sferi in sferi ;
Câ-ci pe poetu consóla de lumea cea reala,
Si-lu face ca sê uite lumescile placeri.

I. C. Fundescu.

Ultimele momente ale unei monarhii.

— Episodu istoricu. —

(Continuare.)

Si intr'adeveru omulu micu cu ochilarii mari o a potutu duce pana la atâtu, in câtu sê adune in locuinti'a sa pe capii stangei si ai centrului stangei din camer'a deputatiloru, si a-i face pe ómenii acesti-a, pe dnii Barrot, Remusat, Duvergier de Hauranne, Beaumont si Lamorieière, sê primésca a intrá in ministeriu. Voiau sê mai traga in nou'u cabinetu si pe capii asié numitei „tiers parti“, pe dnii Passi si Dufaure, precum si pe amiculu lui Barrot dlu Billault; inse toti acesti trei au recusat. Chiar se intielesesera ceialalti candidati la ministeriu de a se duce intre 7 si 8 óre la palatu, candu dlu de Reims, secretariulu lui Thiers, intrà iute in salonulu acestuia. Elu esíse pentru a culege noutâti, si dusesse la buroulu diurnalului „National“ noutatea despre numirea ministeriului Thiers-Barrot. „Acést'a nu e destulu“ i-a respunsu capu-redactorulu Marrast. „Abdîcra regelu înainte de amédia-di! Dupa amédia-di ar fi pró tardî!“ Pré tardî! De câte-ori a resunatu acestu cuventu fatalu ca o tromba a judetiului de pe urma, si câtu de arare-ori s'a audîtu, s'a observatu si intielesu! Matadorii liberalismului adunati la dlu Thiers inca nu l'au intielesu. „Parbleu“, dîse Duvergier cu dispretiu, „cetatianulu Marrast predica pentru divinitatea sa.“ Unu sarcasmu ce deride si cugetulu unei posibilítati de republica; elu produse unu risu amu poté dîce unanimu.

Dar pe calea ostenitória catra Tuilerie, dnii ministri in spe au potutu observá, câ insurectiunea a luat o dimensiune si directiune atâtu de mare, in câtu aceea cu midilócele ordinare si cu promisiunile semi-constitutiunale nu mai potea fi inadusita; ea mergea înainte. Dlu Barrot, in specialu, prin cele ce a vediutu si audîtu pe cale, atâtu a fostu de desconcertatu, in câtu la 8 óre candu a ajunsu cu colegii sei la pórt'a de la palatu, a statu in locu si a dîsu: „Io nu potu merge mai departe. Numele maresialului Bugeaud face lupt'a neevitabila, si o catastrofa trebe sê urmeze. Io me retragu.“ Thiers respunde descuragiatulu: „Nu negu periclulu. Dar potemu regelu sê-i rapimu spad'a? Potemu noi pe unu maresialu alu Franciei sê-lu dâmu josu de pe calu?“ Dlu Barrot cede...

Intrandu in curtea de la palatu, le-a iesîtu inainte ducele de Nemours si ducele de Montpensier, amendoi, dar cu deosebire celu mai tineru, fórte emotionati. „E de desperatu!“

dîse elu. „Nu ajuta nici unu midilocu. Militi'a se afla intr'o stare de spaimentatu. Ea innóta in tina, si duce lipsa de munitiune...“ Regele, inca dormiá; pana s'ar desceptá si ar poté sê primésca pe candidatii ministri, dlu Thiers se duse cu ducele de Nemours la cuartirulu stabului generalu. Ací aflà, câ maresialulu nu erá atâtu de siguru, precum se aretase cu câte-va óre mai nainte. Bugeaud lamentéza amaru despre numerulu pré pucinu alu trupeloru, despre lips'a in munitiune si proviantu. Thiers mai schimbandu câte-va cuvinte cu maresialulu despre situatiunea periculósa, paresesce cuartirulu acestuia. Abié inse ce iesíse elu, unu cetatianu respectabilu, dlu Fauvelle grabiá totu intr'unu sufletu pe trepte in susu, si intrandu la maresialulu, fara ceremonía, fara genare dîse acestuia si oficiriloru sei, câ numai unu midilocu, unu singuru si estremulu midilocu este pentru de a scapá tronulu si acest'a este, ca trupele cari sê scósera de la Tuilerie sê se chiane indata éراسi acolo, a le oprí ori ce impuscatura, si a insarciná gard'a natiunala cu restaurarea ordinei. De si Bugeaud cu manier'a lui brusca infruntá pe acestu onorabilu cetatianulu intrepidu, sciù totusi sê deie cuvinteloru sale o espresiune atâtu de ponderósa, in câtu maresialulu dupa o fugitiva consultare cu ducele de Nemours dede dlui Fauvelle pentru generalulu Bedeau urmatoriulu ordinu in scrisu: „Lasa in tóte locurile sê incete foculu, si gard'a natiunala sê faca servitiulu siguritáti publice. Latiesce pretotindene cuvinte de reconciliatiune, si retrage-te in piati'a Carrousel...“ Erau 9 óre candu Bedeau a primitu acestu ordinu.

Pré tardî!

Intr'aceea Thiers, Barrot si companiiloru fusera introdusi in cabinetulu regelu. Caruntulu monarcu, intaritu de somnulu a câte-va óre, i-a primitu cu indatinat'a vivacitate a maniereloru sale, si apropiandu-se catra dlu Thiers, i dîse:

— E bine, iubitulu meu ministru.

— Sire, venimu sê ne intielegemu despre unu lucru; dar ministri inca nu suntemu.

— Vetu fi numai decâtu. Ce este de facutu?

— Parisulu inca nu scie oficialu, câ ne-ati chiamatu a formá ministeriulu.

Surprinsu si impacientu lasà Louis Filipu a chiamá secretariulu seu de cabinetu, dlu Fain; acest'a i dede o scrisória de la Delessert, prefectulu politiei, prin care aretá, câ este blocatu in prefectur'a politiei, si nici unu agentu alu seu

nu este in stare a latî notiti'a oficiala despre
chiamarea lui Thiers-Barrot la ministeriu.

— Acésta e de desperatu — strigà
regele.

Dlu Barrot luà acum cuventulu pentru a
aretá, câ comand'a suprema in manile lui Bu-
geaud face imposibila liniscirea spiritelor. La
acésta observà dlu Thiers, câ ori-ce colisiune
ulterióra trebe incungiurata; dar redicarea ma-
resialului de la comand'a suprema nu este con-

— Sire, disolvarea camerei — —

— Cu nici-unu pretiu! Nu, nici decum!
Si in pasi mari, si pe cugete grele se preamblá
regele in cabinetu spre a reintrá apoi éra-si in
camer'a laterala. Acést'a se mai repetî inca
odata, candu in urma dlu Duvergier dechiarà
resolutu, câ: „disolvarea camerei este inomise
necesaria.“ Regele rentorcându-se éra-si pe usi'a
laterala, strigà de nou si cu vehementia „Nici
odata! nici odata.“ Acést'a a iritatu si catranitu

Don Paüz pasi inaintea patului, si-înbinse sabi'a a supra copilului carele dormia. . . . (C'valerii' noptii, pag. 40.)

sulta in momentul de facie; propune inse ca
numelui acestuia sê se asocieze unu altu nume
mai poporalu, p. e. celu alu generalului Lamo-
ricière.

— Pré bine — dîse regele — inse numai
dta, iubitul meu Thiers, poti sê dai maresia-
lului sê inghita asta pilula. — Si dicându
aceste, se retrase pe unu momentu in camer'a
laterala.

Reintorcându-se incepù éra-si Barrot:

pe notabilitàtile liberali, cu atâtu mai multu, cu
câtu la deschiderea si redeschiderea usiei de la ca-
mer'a laterala, au zaritu aici fisonomi'a pré bine
cunoscuta a dlui Guizot. Asié dar regele cercá
si urmá inca totu numai consiliile demisiona-
tului seu ministru? Capii opostiunii parla-
mentarie sê fia asié dar numai simpli ajutori
pentru momentu?

Aceste si alte asemeni intrebâri au remasu
deocamdata numai aruncate, câ-ci inainte de

tóte s'a aflatu de necesariu a face pe maresialulu sê inghita „pilul'a.“ Spre acestu scopu, dnii liberali s'au dusu la cuartirulu stabulului generalu, unde dupa o scurta consultare cu Bugeaud s'au invoitu ca Lamoricière sê primésca comand'a a supra gardei natiunale, si ca acestu generalu si dlu Barrot sê mérga in cuartirele baricadeloru si sê-si puna tóta influinti'a numelui si elocintiei loru spre a impacá spiritele. Éra dnii Thiers, Remusat si Duvergier, insočiti de ducele de Nemours, au grabitu inderetu la cabinetulu regelui, spre a castigá in fine, séu a stórce de la elu aprobarea programului loru ministerialu. Louis Filipu inse remasese nemiscatu pe langa a nu disólve camer'a. Scenele de mai nainte se repetísera, si Louis Filipu lasà ací indecisi pe dlu Thiers si pe amicii lui, câ-ci dupa ce mai de multe-ori si in tonu violentu dechiarà, câ nu va disólve camer'a, trecù in salónele reginei.

„Dvóstre vedeti, câ noi perdemu numai timpulu“, dîse Thiers catra ducele de Nemours. „Regele nu voiesce a disólve camer'a; prin urmare noi nu suntemu ministri si nu potemu face nimicu.“

Ducele, care de la inceputulu si pana in finitulu acestei dîle fatale s'a portatu cu o prudentia si bravura de barbatu, respunse lui Thiers: „Dta ai dreptu. Lasa sê facu io. Me ducu la regele.“

Abié se departase ducele, si Emile de Girardin, renumitul diurnalistu, intrà in fug'a mare, se apropià fara nici-o eticheta de dlu Thiers, si abié respirà urmatóriele cuvinte: „Nici-unu momentu nu e de perdutu! Insurectiunea se apropia de Tuilerie. Indata si numai decâtu trebe proclamatu noulu ministeriu, disolvarea camerei.“

— Sciú — respunse Thiers — inse nu potemu ajunge la nimicu.

In fine, dupa 15 minute de tormentu, se reintórse ducele. „Regele — anuncià de Nemours — se invoiesce la disolvarea camerei, si insarcinéza pe ministrii noi ai sei, a promulgá acést'a intr'o proclamatiune, dar sub respunsabilitatea loru propria si fara de a mestecá si numele lui.“ Ce gaura de ciuru érá acum acést'a éra-si a regelui? Dar momentulu stringea si nu érá timpulu de a poté séu a vré macaru de a-si bate capulu cu astfelu de sofisme, si indata si in graba s'a compusurmatóri'a proclamatiune:

„Paris, 24 fauru, 10 óre deminéti'a.“

„Cetatiáni din Paris, ordinulu pentru in-

cetarea focuriloru s'a datu. Regele ne-a insarcinatu cu formarea noului ministeriu. Camer'a se va disolvá, si se va face apelu la tíera. Generalulu Lamoricière este numitu comandantu gardei natiunale. Subscrisii sunt ministri.

Thiers, Barrot, Lamoricière, Duvergier de Hauranne.

Libertate, ordine si reforma!“

Pré tardû!

Lipsiá si midiloculu de a tiparí acestu manifestu, si de a-lu impartí iute si in massa. In Tuilerie nu érá pressa; si este multu adeveru in fras'a lui Girardin ce a esclamatu cu acést'a ocaziune: „Din lips'a unei presse de tipariu, pere o monarchia!“

Si ea a peritu. Incepuse degia a cadé pétra de pétra din edificíulu Louis-Filipismului redicatu cu materialulu coruptiunii; elu mergea iresistibilmente catra ruinare totala.

Tóte adoperârile lui Barrot si Lamoricière de a impededá revolutiunea si a o aduce pe calea pacica a reformeloru, au fostu insedaru. La inceputu n'au aflatu nici-o pedeca acesti doi midilocitori, alu caroru ministeriu n'a tîenutu nici mai multu nici mai pucinu de una óra: intrârile baricadeloru se deschideau inaintea loru, si-i lasau sê tréca: dar de la o baricada pana la cealalta spiritulu revolutiunariu crecea. Blusele, intre cari nu pucine chivere de ursu, la prim'a baricada care o tîneau ocupata, strigau: „Josu cu Bugeaud!“ Defensorii unei a dóu'a baricade: „Josu cu Guizot!“ De la una a trei'a resuná acum: „Josu cu Thiers!“ Éra de la un'a a patr'a, chiar: „Josu cu Louis Filipu!“

Refrenulu „vive la republicue“ nu se audíse inca; dar déca fraseologi'a constitutionala a lui Barrot a facutu efectulu seu in bulevardulu italianu, acést'a si l'a perdutu cu totulu cólea mai nainte la pórt'a St. Denis. Aici érá o baricada imensa; a supra ei unu stindardu rusiu. Defensorii acestei baricade, candu oratorulu liberalu se redicase si incepuse a gesticulá, ei au manifestatu vointi'asi intentiunea loru intr' unu modu destulu de esplicitu: au descarcatu puscele a supra lui. Apoi se redicà, ca unu vi-foru de mare strigetulu: „A bas Louis Philippe! Aux Tuileries! aux Tuileries!“ Si propagatorii pazei se vediura inundati de o massa amenintatória de poporu. Intreprinderea loru n'a reesítu. Ei trebuira sê se reintórca, si ajunsi in strad'a de la Paix, Odilon Barrot abatutu si

esauriatu, a trebuitu sê între în cas'a sa; unde află adunați o mulțime de oficiali ai săi. Între ei și dlu Garnier-Pagès, care lu-primă cu vorbele: „Trebe luatu lucrulu cu iutele, Barrot, déca vremu sê nu ne preripésca evenimentele. Asta-di înca a dtale este rendulu“ (adeca a fostu) „mane va fi alu meu și alu amiciloru mei, poimane este alu lui Ledru-Rollin.“ Chiar la acést'a óra Ledru-Rollin în palatiulu Bourbon fece deputatiloru orleanisti dechiararea: „N'aveți timpu de a perde, domniloru. Déca într'o óra nu va abdîce regele și nu se va proclamá regenti'a (pentru contele minorenu de Paris), poporulu va vení aici, va sparge camer'a și va face revoluțiunea completa.“

Asié dar și celu mai eminentu capu alu partitulu republicanu, nu mergea mai departe decâtu pana la abdîcerea regelui. Cerculu adunatu în giurulu lui Barrot înse nu voiá a scá de acestu momentu „supremu“, și dupa-ce dlu casei se reculese ceva-si, solicitatu de amicii săi, se duse pentru a se instalá în ministeriulu de interné. Ómeni ca dlu Barrot nu potu contrastá pruritu lui de a fi ministri, și déca nu a reesítu a fi ministrulu lui Louis Filipu, indata s'a grabitu, precum se scie, de a se face ministrulu lui Louis Napoleon....

Si într'adeveru, catra amédia-di, despre tóte promisiunile ce se faceau sub condițiunea remanerei lui Louis Filipu pe tronul, trebuia sê dîca ori-cine, cá: Pré tardîu. Valurile undeloru nu se mai poteau oprí. Catra 11½ óre otelulu de Ville, totu-de-una tînt'a principala și pretoriulu, totu-de-una ochiulu revoluțiunii, cu tóte impregiururile lor, erau în man'a poporulu. Si apoi pe amendóue parti ale fluviulu Sena cadea unu puntu momentosu dupa celalaltu în potestatea insurectiunii ce mergea înainte și înainte, éra ici și colo câte-o trupa de soldati capitulá, și restulu din colónele ce în acea deminéti'a iesîsera de la Tuilerie, abié și cu multa ostenéla se retrase în apropiările burgului. Numai ici cólea mai tieneau lupt'a vre-o câte-va despartieminte ale gardei municipale. Altmintre und'a bluselorú volturá din ce în ce mai rapede prin strad'a Vivienne spre palatulu Royal, de a lungulu bulevardelorú spre piati'a Concordi'a, prin strad'a Rivoli și pe drépt'a Senei în josu spre Tuilerie, și pe stang'a de a lungulu spre palatiulu Bourbon.

În giurulu acestoru dóue punte, în giurulu burgului și a camerei deputatiloru, se stringea din ce în ce mai aprópe nodulu desvoltării marei drame de asta-di. Acusi catastrofa finita va ruiná colo tronulu regescu, și

va improvisá séu celu pucinu va proclamá aici republic'a improvisata degia în palatele bariadelorú.

Nai'a Louis Filipismulu undulá degia în valurile viforóse atátu de amenintiatórie, în cátu sióreciloru li s'a parutu cá a sositu timpulu, unde sê faca ca siórecii. Guizot însu-si a aflatu de consultu a paresí burgulu. Elu se duse la colegulu seu Duchâtel, unde înse peste pucinu nu i se imparea a casa. Sub scutulu și cu ajutoriulu rezolutei madama Duchâtel, fugira ambii ministri dinaintea maniei poporulu, și aflara refugiu mai antâiu în strad'a Vanneau. În nóptea urmatória înse dlu Guizot a scapatu într'unu asilu ce promitea mai multa sicuritate, elu, îmbracatu în vestminte muieresci, a fugitu la amic'a sa, Madame de Mirbel.

La ór'a solita de degiunu, membrii familiei regesci cáti erau în Paris, s'au adunatu în sal'a de prandiu a burgului. Louis Filipu, de și cam iritatu, departe înse de a cugetá, cá în Tuilerie va presiedé pentru ultim'a óra la més'a de prandiu a lorú sei. Elu se credea bine scutitu la umbr'a poporalitâții (mincinóse) a unoru ómeni ca Thiers și Barrot; elu si-imaginá, cá unu ministeriu alesu din „oposițiunea dinastica“, va poté ba va trebui sê puna o bariera nesumontabila între tronul și insurectiune. Macaru, betranulu orbitu, crescutu în midiloculu revoluțiunii, potea, trebuia sê fia invetiatu cátu de rapedi sunt pasii revoluțiunilorú. Dar ómenii nu vreu nici odata și nici candu sê invetie; și cum ar și poté ca magistr'a esperiintia, cu verginitatea betrana, cu ochiulu aspru, cu limb'a amara, sê ajunga de a supra meretriceii ilusiuni, dulce-amegitória, spoita și impodobita?!

Ma ea, „copil'a selbatica, fiulu bastilelorú“, revoluțiunea, ea nu tremura a se apropiá; ea se aréta din ce în ce mai tare, cá — vré și póte. În momentulu candu regele și-cuprinsese locul la més'a de prandiu, resunetulu salvelorú de pusce de catra gradin'a Tuilerielorú, batea necontentitu la ferestele palatulu. Erá pocnitulu puscelorú, cu care gard'a municipala stabilita în piati'a Concordi'a a primitu poporulu, care din piati'a Madeleine prin strad'a royale veniá sê ocupe piati'a Concordei. Dupa câte-va minute Remusat și Duvergier intrara inspaimantati în sal'a de prandiu.

Iosifu Hodosiu.

(Va urmá.)

SALONU.

Conversare cu cetitóriele.

— Post'a 28 iuliu. —

Resbelulu e declaratu!...

Nu ve mirati, onorabile cetitórie, de acestu inceptu inspaimantatoriu! Adi tóta lumea vorbesce de resbelu, aerulu amirósa a pravu de pusca, si cantecile de batalia de pe malurile Renului resuna in tóta lumea...

De iesim la strada, portatorii de diuarie ne imbia cu telegramele cele mai noue; de intram in o cafenea si luam in mana vr'unu diariu, mai nainte de tote ne uitam, ce e nou de pe campulu resbelului; de convenim doi trei la olalta, nu vorbim altu ce-va decatu despre resbelu; in teatre ori ce alusiune improvisata relativu la resbelulu presinte e aplaudatu cu frenesia; la prandiu, la cina, in ospetaria, in case private, sujetulu principalu alu conversatiunii este resbelulu... Traim cu resbelu... visam cu resbelu...

Resbelu... si totu resbelu...

* * *

Dilele trecute visitai o familia cunoscuta, cugtandu, câ acolo dora voiu scapa de conversatiunea despre resbelu.

Dar ce se vedi!... Candu intrai, domn'a casei cetea diariulu „Norddeutsche allgemeine Zeitung“, — domnulu era cufundatu in „Liberté“, — si domnisor'a, o copila cu care ai dori se traiesci totu in pace, se pare a cautá ce-va in „Wiener Abendpost.“

Cum intrai, toti me intrebara de odata, câ ce e nou de pe campulu resbelului?

Dreptu respunsu li scoesi din busunariu numelu mai prosctu a lui „Neues Pester Journal“, in care era descriu cum a sositu Gorciacoff la Parisu si ce a vorbitu cu imperatulu Napoleonu.

Tóta famili'a se mira si se intreba, câ ore ce cauta ministrulu muscalescu chiar acuma la Parisu?

Dupa ce facuram diferite combinatiuni, scoesi altu diariu, care declara apriatu, câ Gorciacoff nici n'a fostu la Parisu, câ elu acuma nici nu s'a miscatu de a casa.

— Vedeti, — dîsei atunce eu, — asié se credeti diuarielor politice! Tóta scirea relativa la caletor'a lui Gorciacoff a fostu numai o apucatura, menita a atrage atentiunea publicului a supra diariului. Câ-ci in aceste dile sgomotóse acelu diariu are mai multi abonanti, care publica mai multe sciri frapante. Si de óra-ce sciri frapante inca nu pré sunt, diaristii „cu minte“ inventéza ei de acele...

Apoi me intrebara, câ eu cu cine simpatizezu? Domn'a mi-dîse: „Asié dara câ cu mine?“ — Nici nu potui responde, câ-ci domnulu adause: „Ba de siguru cu mine!“ — In fine domnisor'a mi-dîse cu naivitate: „Nu tiené nici cu tat'a, nici cu mam'a, ci cu mine!“

Aceste cuvinte din urma mi-scosera unu surisu, câ-ci — nu ncepe nici o indoiela — eu simpatizezu mai buerosu cu domnisor'a, decatu cu onorabili ei parinti. Dar nu voiam se dau nici unu respunsu posi-

tivu, ca nu cumva óre-care se se supere mine. Deci dîsei:

— Eu sum neutralu!

— Asié dara, dîse domnisor'a, — tieni cu mine, si eu sum — neutrala.

Intru adeveru tôte fetele sunt — neutrale.

Dar domn'a adause: „Eu tienu cu Prussienii.“

— Eu cu francesii, — incheia domnulu.

Acuma ce se dîcu, ca se nu superu pe nime? Cum se scapu din incurcatur'a acést'a?

— Eu — dîsei in fine — ce e dreptu sum neutralu, inse...

* * *

In acestu momentu se deschise usi'a, si intrá camerier'a. Resufflai mai usioru.

— Ce vrei, Angeline? — o intreba domn'a.

— Am se-ti anunciu, domna, câ voiu iesi din serviciulu dtale.

— Dar pentru ce?

— Pentru câ bucatarés'a totu me batu-jocuresce si nu-mi dá pace de felu.

— Dar ce i-ai facutu?

— Nimica.

— Si totu-si...

— Ea tiene cu prussienii si cu francesii, atá-t'a totu.

Toti incepuram a ride. Domnulu casei propuse interventiunea muscalului, servitoriulu loru rutenu, ca acel'a se faca pace intre ele. La din contra se va tiené unu congresu, de si nu european, dar ceti putinu — familiaru.

* * *

Dupa ce iesi camerier'a, onorabil'a familia intreba in unanimitate: „Ce ai voitu se dîci, domnule?“

Adeca totu nu scapai de respunsu!

— Eu, — dîsei in fine, — de si sum neutralu, inse simpatizezu mai multu...

— Cu cine? — me intrebara de odata trei voci.

— Cu pacea...

— Ah!

— Pafu!...

— Asié dara totu cu mine! — incheia domnisor'a cu naivitate; si de bucuria ea incepu se aplaude.

— Eu — continuéa — sum pentru pace. De ce se móra atátia ómeni bravi pentru capriciulu a doi ómeni?

— Toti suntemu pentru pace, — reflectá domnulu casei, — inse de óra-ce pacea nu se mai póte mantiené, câ-ci éta resbelulu e deja si declaratu, eu simpatizezu cu francesii...

— Eu, — lu-intrerumpse domn'a, — nu potu suferi pe francesi, eu simpatizezu cu prussienii...

— Se vede, câ tu nu intielegi politic'a, — i respunse barbatulu seu.

— Mai bine decatu tine.

— Hahaha!

Domn'a aruncá o privire mustratória a supra barbatului, care par câ dîcea: Ti-declaru resbelu!

Eu mi-luai parali'a si me recomandai, câ-ci unde

femeile ti-declara rebelu, acolo eu nu potu, decâtu sê-mi depunu armele, si sê — capitulezu.

Dupa departarea mea desigur rebelulu a si eruptu cu violentia; credu inse, câ in urma totu dóm'n'a remase triumfatória, câ-ci acestu rebelu s'a portatu cu — gur'a.

* * *

Iesîndu la strada intelni pe unu amicu alu meu, carele pare a fi fórte emotiunatu.

— Bine câ te vedu! — me salutà elu.

— Me bucuru, dar ce vrei cu mine?

— Frate bunu, am trebuintia de unu secundantu...

— Mi-para reu, frate, eu nu scfu secundá, câ-ci in coru am cantatu totu primulu...

— Nu glumí, câ-ci eu vorbescu seriosu!

— Si eu.

— E bine, afla dara, câ eu am unu duelu, si mi-lipsescu secundantii!

— Dar din ce cauza s'a escatu duelulu teu?

— Asculta! Astadi facui parte din o societate, in care s'a escatu o disputa infocata relativa la rebelulu presinte. S'a ivitu apoi întrebarea, câ óre care va invinge: francesulu sêu prussulu? Toti si-esprimara parerile loru, in urma apoi me întrebãra si pe mine, câ cu care simpatizezu? Era eu li respunsei: Eu, domniloru, de ocãmdata nu simpatizezu nici cu unulu, ci facu ca Danemarc'a...

„— Cum?... cum?... cum?...

„— Voiu aseptá, care va invinge, si-apoi voiú tiené si eu cu acel'a.

„— Hahaha! — risera toti.

„Dar de la capetulu mesei se aredicã unu june blondinu, cu ochilari, si aruncandu-mi manusi'a, mi-dîse :

„— Ast'a e o insulta pentru natiunea mea!

„Elu erã danesu.

„Acuma vedi dara, câ eu am duelu, si câ mi-trebuescu secundanti. Te rogu dara...

— Primescu... Inse numai asié, déca duelulu se va face cu pistóle.

— E bine.

Ne despartîramu, dar numai decâtu strigai dupa elu :

— Mei frate!

— Ce?

— Mi se pare, câ nu m'ai întielesu.

— Cum asié.

— Tu ai întielesu pistóle implute cu pravu de pusca si glontiu.

— Da.

— Eu inse am întielesu miclele sticle cu vinu, cari asemene se numescu — pistóle!

Elu plecã de nou cam superatu.

* * *

— Mei frate, — lu-chiamai éra-si.

— Ce mai vrei?

— Numai dóue vorbe.

— Apoi iute...

— Déca nu-ti convinu asemene pistóle, eu me voiú întrepune sê complanezu tóta cestiunea in locu de pistóle cu nesce epistole.

— Du-te la...

De m'asiu fi dusu acolo, unde m'a tramisu din-

sulu, de siguru n'asiu poté sê scriu acuma aceste síre aice.

* * *

Despartîndu-me de dînsulu, intelni pe unu altu amicu alu meu. Lu-invital sê cercetãmu pe unu amicu comunu alu nostru.

— Lasa-lu amarului, — mi-dîse elu cu indignatiune.

— Cum asié?

— Nu mai vorbescu cu elu in vecii veciloru

— Dar pentru ce?

— Intipuesce-ti numai, frate, nimerniculu de elu, tiene cu Prussienii!

— Mei frate, i dîsei eu, tu esti Franci'a, elu Prussi'a, — e bine, eu voiú fi Austri'a — neutrala. Haidamu dara la elu, si déca chiar veti avé chefu ca sê dati in cine-va, voiú tiené eu spatele...

Josif Vuleanu.

Teatru natiunalu.

Clusiu, 19 jului. Conformu promisiunii mele, facuta la provocarea dlui redactoru, vinu a reportá despre debutulu dlui Millo in orasiulu nostru; de si scíu pré bine, câ debil'a mea péna va presintá numai o defectuósa oglinda a impressiunii facuta a supra nóstra cu acésta ocasiune.

Celebrulu nostru artistu deschise sírulu representatiuniloru sale, sambeta in 16 jului, cu „Lipitorile sateloru din Moldov'a“, comedia in cinci acte de Alexandri si Millo.

Indesiertu asiú incercá sê descriú entusiasmulu, ce dlu Millo si societatea sa a escitatu in publiculu privitoriu. De la prim'a ivire loru pe scena, si pana la terminarea piesei fura aplaudati de nenumerate ori cu entusiasm, — si bucuri'a de a vedé odata unu teatru romanu a storsu lacrimile multora.

Cu acésta ocasiune s'a potutu convinge ori si cine despre importantia unui teatru natiunalu de dincoce de Carpati; s'a potutu convinge ori cine, câ teatrulu este institutulu celu mai eminente pentru desvoltarea simtiului natiunalu...

Sê ne grabimu dara toti, fratiloru romani, a contribuí pentru fondulu teatrului natiunalu, câ-ci -- precum s'a mai dîsu — intru adeveru fia-care minutu, ce trece neintrebuintiatu pentru acestu scopu, invólve daune mari!...

Dar sê revenimu la obiectulu nostru! Sê mai amintimu dara numai atât'a, câ teatrulu a fostu indeseuitu, si câ artistii nostri — si deosebitu dlu Millo — si-au jocalu rolurile cu o perfectiune rara.

A lalta eri domineca in 17 jului avuramu fericierea d'a ne delectá in a dóu'a representatiune, cu care ocasiune se representara trei piese mici, si a nume: „Millo directorulu“, — „Cimpoierulu“ — si „Cocón'a Nastasi'a.“

De asta-data entusiasmulu fu chiar atâtu de mare, ca si la prim'a ocasiune, si acestu entusiasm urmeza totu crescêndu, câ-ci între publiculu privitoriu veduramu o multime de confrati ai nostri, veniti de departe sê asiste la triumfulu limbei romane pe scena.

Este de prisosu a mai adauge, câ tóte piesele

fura esecutate cu multa desteritate, si câ publiculu fu incantatu de joculu celu frumosu si artisticu alu dlui Millo.

De-ar dá Domnedieu, ca dlu Millo sê póta veni pe la noi de acuma inainte in tóta vér'a!

Despre represintatiunile ulterióre asemene voi reportá — pe scurtu. — a —

Clusiu 21 julu. A séra s'au represintatu trei piese, si a nume „Chir Zulliardi“ comedia intr'unu actu, „Ciobanulu romanu“ cantioneta intr'unu actu, si „Paracisieriulu“ vodevilu natiunalu intr'unu actu.

Efectulu acestoru piese n'a fostu atátu de mare, ca si a celorlalte de pan'acuma. Caus'a acesteia e impregiurarea, câ aceste piese sunt pré locale, si multe espresiuui la noi dincóce de Carpati remanu neintielese.

Dlu Millo ca totu-de-una a fostu sublimu, ceialti membri ai societátii asemene interpretara rolurile lor cu multa precisiune. Toti au fostu cu entusiasmu aplaudati.

Dlu Millo, precum aflu, va mai arangiá la noi câte-va represintatiuni, si-apoi va merge de aice la Oradea-mare. — a —

Curieriulu modei.

— Pesta 27 julu. —

Déca iesîmu de catra séra la insul'a Margaret'a, ni se pare, câ suntemu in Baden-Baden, Ems, Ostende, Vichy, séu in alta scalda de renume european, atát'a elegántia zarimu acolo. Aice se póte acuma vedé totu ce mod'a a creatu frumosu séu uritu.

Multe dame se presinta la promenada in deplina toaleta de balu, cu acea esceptiune, câ spacelulu nu e taiatu, si manecile nu sunt scurte.

Celu d'antâiu se taia quadratu séu in form'a animei; acést'a din urma forma e deschisa, si e decorata cu dintele.

Preste totu acuma dintelele sunt fórté placute. Vestminte intregi se gatescu din dintele pe tunice colorate, séu numai spacelulu si tunic'a, séu dintelele se intrebuintiéza numai ca decoratiuni.

Vediuramu unu vestmentu de taffetas, care atrase atentiunea toturora. Totulu erá acoperitu de dintele; spacelulu de taffetas erá taiatu si de a supra acestuia intrebuintiatu unu spacelu naltu de dintele. Tunic'a de dintele erá decorata cu masle de pantlice de colórea rosei.

Nu numai vestminte albe si colori viue se deco-reza cu dintele, dar si cele de colori mai deschise, si pe tóte li se siede bine.

Parisulu printr'unu capriciu estravagantu a inceputu a portá in acestu sesonu caldu vestminte de catifea. Pe aice afla pan'acuma numai putîne imitatórie acést'a moda, câ-ei sucnele de catifea sunt fórté caldu-rose. Precum spuseramu, la Parisu se póta multu. Ce e dreptu materiele de véra, ce se intrebuintiéza de tunica si decoratiune, consuna fórté frumosu cu ea.

Mai tardîu, déca serile voru deveni mai reco-rose, dóra si p'aice se va portá mai multu, mai alesu pe malulu ape.

Inse trebuie sê ingrigimu si de alte vestminte,

nu numai de acele pentru preambulare. Pentru vestminte de trebuintia de tóte dílele, abié amu poté gasi vr'o materia mai acomodata, decátu panz'a nealbita. Acést'a, afara de aceea, câ ne scutesce in contra reco-rei, dar de câte ori se spéla, totu-de-una apare ca unu vestmentu nou.

Cu ocasiunea unei preamblári de diminétia ve-diui unu vestmentu gatitu din acést'a materia. Sucn'a fu incungiurata de nesce incretítture late, dar asié, câ sub incretítture nu se afla materia. Tunic'a incretítta, dinnapoi si de dóue laturi trasa in susu, spacelulu naltu decoratu cu pufuri, maneci largi, cu flusturi de dintele. Midiloculu erá incungiuratu de dóue pantlice, cari dinnapoi sunt legate in masle. Capula acoperitu cu o mica palariutia de paie, invelita cu velu de frou-frou. Acést'a erá tóta toalet'a.

Trebue sê amintimu, câ intre nenumeratele forme de palariá, cele numite „frou-frou“ se póta mai alesu. Acést'a palariá se pune pe capu de totu in contrastu cu celelalte palarié. Celelalte vi acopera fruntea, si unele mai câ-lu punu pe nasu, — palari'a frou-frou din contra asié se pune pe capu, ca fruntea sê remana deschisa.

Multe fete si neveste tinere si-taia perulu dinainte scurtu si lu-flustura pe frunte. Acést'a estravagántia la fetiele tinere li siede bine, — dar damele mai inaintate sê se ferésca de imitarea acestei mode!

CE E NOU?

* * * (*Despre adunarea de la Naseudu*) a Asociatiunii transilvane amu anunciá cu placere câte ce-va publicului, si astu-felu amu implini dorintiele exprimate in epistolele primite din mai multe parti; inse comitetulu arangiatoriu nu ni-a tramisi nici o inestiintare. Astu-felu dara nu potemu sê spunemu cetitórieloru nóstre, câ afara de actulu adunárii, ce se va mai intemplá la Naseudu? Se póte inse, câ comitetulu numai pentru aceea tace, ca cu atátu mai mare sê fia — su-prinderea.

* * * (*Provocare*.) Cetimu in alte foi, si de aceea publicámu atátu de tardîu — pentru câ nóue nu ni s'a tramisi — o provocare a comitetului arangiatoriu din Naseudu catra toti aceia, carii voru a participá la adunarea generala de estu-timpu a Asociatiunii transilvane, ca pana 'n 25 julu sê faca cunoscutu acést'a comitetului numitu, pentru midilocirea incortolárii cu-venite.

* * * (*Diuariele din Bucuresci*.) afara de unulu, nu ieu nici macaru notitia despre unu actu atátu de importantu pentru noi de dincóce de Carpati, cum e adunarea generala a Asociatiunii transilvane. Cu dorere inregistrámu acést'a, si ne mirámu, câ nici macaru acele diuarie nu-si aducu a minte de noi, cari striga necontentitu „Romanismu! si Romanismu!“ Acestu unicu diuaru, care a anunciatu lectoriloru sei adunarea de la Naseudu, e „Informatiunile Bucurescene.“ Éta ce se scríe intr'insulu: „Peste pucine díle va avé locu in Naseudu adunarea anualá generala a Asociatiunii Transilvane pentru cultur'a poporului romanu. Ardélulu are in sinulu seu, la atát'a localitáti de bái, suma mare de cetatieni din Roman'a libera. Acestora dar le anunciámu despre Adunarea romana din Naseudu si-i invitámu sê nu lipsésca, in numeru mare a

luă parte la frumós'a serbatóre a fratiloru nostrii de preste munti. Nu avem lipsa de multe vorbe pentru a esplicá celoru cu simtîri romane, pentru ce voru face bine a visitá Naseudulu si a se bucurá cu Romanii d'acolo, de serbatóreá natiunála locala. Si celoru carii nu au anim'a cu simtîri romane, nici cá le-ar poté da cuvinte mai multe, ocaziunea d'a fi Romani. Sê adaugemu numai, cá déca asociatiunea ar regulá asié felu adunarea sa, ca sê nu fia sincronistica cu a Academiei din Bucuresci, mai multi din membrii Academiei si-ar face o placuta indetorire de a merge si ei la Naseudu. Poté-se-va de asta-data regulá acésta? Sê mai adaugemu, cá domnii carii se afla in Ardélu cu familiiele lor, potú sê mérga unele la Naseudu cá-ci serbatóreá in parte e de natura a satisfice si pre frumosulu secsu, mai alesu de simte, cum nu ne indoimu si elu romanesce!"

** (De la dieta) avemú sê impartesîmu, cá in siedintiele ultime s'a votatu si a trei'a óra proiectulu de lege relativu la organizarea municipieloru. Deputatii romani se si departara mai toti catra casa.

** (Episcopulu Strossmayer.) rentorcêndu-se de la Rom'a fu primitu de catra connatiunalií sei in tóte orasielc cu mari ovatiuni, de cari prin portarea sa eminentu liberala in conciliu se si facú demnu in gradulu supremu.

** (Principele Nicolau Bibescu) — cunoscutulu pretendente de tronu alu României — a plecatu din Paris, si caletoresce catra Bucuresci.

** (Calea ferata de la Orade pana la Clusiu,) dupa cum se anuncia, se va deschide in 1 augustu, inse din caus'a constelatiuniloru presinte politice — fara nici o pompa. Prob'a s'a facutu in dílele trecute; si locomotivulu facú calea de 20 mile, in decursu de cinci óre si trei minute. Acésta cale este una dintre cele mai romantice ale imperiului austriacu.

** (Se dáce,) cá ministrulu B. Horváth va abdice, si va ocupá postulu de presiedinte alu tribunalulu supremu.

** (Dlu dr. V. Glodariu) anuncia, cá conferinti'a generala convocata de dsa pe 19, 20 si 21 juliu a. c. la Avrigu, se amana de ocamdata. La timpulu seu se voru dá informatiunile necesario pe calea publicitatii.

** (Denumiri.) Dlu Dr. Iosifu Gallu este numitu referinte supl. la curtea de cassatiune, unde functiuná si mai inainte ca vice-notariu; dlu Atanasiu Cimponeriu, fostu secretariu ministerialu la ministeriulu de comunicatiune, fú numitu jude suplinte la tabl'a regésca, si dlu Grigoriu Stetiu juristu absolutu este numitu adianctu de conceptu totu la tabl'a regésca.

Literatura si arte.

** (Dlu Georgiu Popa) s'a retrasu de la redactiunea diuariului „Albin'a", care acuma apare sub redactiunea dlui V. Babesiu.

** (Dlu Millo.) precum ni se scrie din Clusiu, va merge cu trup'a sa la Oradea-mare, unde va fi primitu asemene cu insuflétire; de acolo va trece la Aradu, unde s'a si constuitu unu comitetu pentru arangiarea primirii. Se afirma de nou, cá dlu Millo va veni si la Pest'a.

Din strainetate.

** (Resbelulu presentu) a causatu mari turburári intre óspetii scaldiloru din Boemi'a. In Teplitz o fôia, care facú alusiune la aliantia Prussiei cu Russia, facú atátu de mare sensatiune, incátu o mare parte a óspetiloru a si parasitu scald'a aceea numai decátu. Chiar asemene se intemplá si in Marienbad, unde se mai adause si aceea neplacere, cá nu erau cara de ajunsu pentru transportarea óspetiloru. Oficirii prussieni, cari petreceau acolo, asemene si matadorii bursei de Berlinu, plecara indata a casa. Sesonulu scaldeloru, care se incepu fôrte frumosu, probabilminte se va terminá nu peste multu. Seintielege, cá acuma se afla pretotindene multe cortele desierte. Scaldile din giurulu Salzburgulu asemene tóte se desiertara. Óspetii esterni de la Ischl se dusera toti a casa, si din Reichenhall numai intr'o dí se departara vr'o 700 de insi. In scaldile de la Renu e si mai mare confusiune. In Baden-Baden, Wiesbaden, Homburg, Ems, Aachen si Pymont óspetii se rarira fôrte, si nu mai remasera decátu numai rusii si englezii, carii nu se spariara de scirile resboinice.

** (Generalii francesi.) Diuariulu „Français" publica biografielc aceloru generali francesi, carii voru avé rolu in resbelulu presinte. Din aceste estragemu si noi câte-va schitie. Comandantele primulu corp de armata are sê fia generalulu Mac-Mahon, principe de Magenta, de 62 ani. Numele lui se facú cunoscutu mai antáiu in Algiri'a la 1830; elu atunce erá de 22 ani. Dupa acésta Mac-Mahon petrecú doue-diecei de ani in Afric'a, participandu la feliurite batalie. In batali'a de la Crime'a escelá prin ocuparea Malacoffului. In batali'a de la Magenta, aparinti'a lui decise victori'a si mantú vietia imperatului. La Solferino asemene avú unu rolu frumosu. De atunce elu portá postulu de guvernatoriu alu Algiriei. — In fruntea corpului alu doile va stá Frossard, de 63 ani. Dinsulu asemene escelá in Afric'a, apoi la Sebastopolu si in Itali'a. — Corpulu alu treile va fi condusu de Bazaine, carele in 1831 erá numai unu gregariu simplu. Luá parte in tóte bataliele mai recente ale Francei; in urma fu capulu espeditiunii din Mexico, si ocuparea Pueblei e meritulu lui. E de 59 ani. — Alu patrule comandante va fi de Ladmiraute, de 62 ani. Si-a ca-tigatu laurii mai alesu in Algiri'a. In resbelulu orientalu n'a participatu, inse in celu din Itali'a avú unu rolu importantu. — Comandantele corpului alu cincele va fi de Failly. Acest'a s'a nascutu in 1810. Servi mai antáiu in Algiri'a, apoi luá parte in tóte bataliele din orientu. In Itali'a escelá mai alesu la Mentana, unde cu puscile Chassepot facú minune. — Canrobert va conduce corpulu alu siesele. Luá parte activa la lovirea de statu a lui Napoleonu. Invingerea de la Solferinu, este meritulu lui. — Onorificiulu titlu de „intendant en chef de la grande armée" se conferi supremulu intendante Wolf. Dinsulu fu nascutu in Paderborn, in Vestfali'a, si acuma e de 58 ani. Luá parte activa in tóte espeditiunile belice mai nóue ale Francei.

** (Insuflétirca in Parisu) pentru resbelu urméza totu crescêndu. Mai multi conti se inrolara ca nescu gregari simplii. Generalulu Mortemart a subscriu pentru suportarea speseloru belice 200,000 franci, Groult et comp. negutiatori mari 110,000 fr.

** (Insuflétirca in Germani'a) inse nu este atátu de mare; de exemplu in Hanover'a fu necesariu a se

proclamă starea de asediu, și mai mulți însi fusera arestați pentru agitațiuni anti-prussesci. În Pfalz preotimea catolică agită poporul în favorul lui Napoleonu. Mai mulți caletori, cari sosira dîlele trecute din Prussia, asemene ni spunu, că prusii nu prę spera a potę invinge, că-ci poporul lor nu este însufletit de felu.

*** (O gluma a lui Bismarcu) cerculęza acuma prin foi. Se dıce, că într'unu consiliu ministerialu în Berlinu, regele ar fi observatu lui Bismarcu: „Ori cum sę se întemple, acestu resbelu va costă o suma imensă de parale!“ — „Eu — respunse ministrulu — speru, că nu va costă mai multu decātu doi — Napoleoni!“

*** (Caracterisarea francesiloru.) Gōben, tacutul generalu prusescu, dıse în dılele trecute la Kōln: „Francesii au datin'a, ca pentru inceputulu scenei batalielorु sę alęga cāte unu locu romanticu. Istori'a aręta, cā cele mai multe batalie francese s'au inceputu în locuri poetice, întocmai ca acuma.“

*** (Franci'a și Itali'a) au incheiatu o alianția ofensivă și defensivă. Puctele principale ale acesteia sunt: Franci'a va parasi Rom'a, va îngriji de unu impurmutu pentru Itali'a, — ęra Itali'a va dă 100,000 de soldați la dispozițiunea Franciei.

*** (Studintii francesi și prussieni) cantă multe cantece unii în contra altora. Prussienii cantă dupa melodi'a canteceului „Gaudiamus igitur“ unu altu cantece, care se începe asię: „Pereat Ollivierus atque Ollivierus.“ ęra francesii dupa aceste sîre din unu cantece: „Les peuples sont pour nous des frères“, — (popórele sunt frați cu noi) mai adaugu: „et les prussiens des ennemis“, (dar prussienii ni-su inimici.)

*** (Batalia inca nu s'a întimplatu,) dar pe candu aceste sîre voru iesi la lumina de siguru voru resună tunurile. Prim'a batalia probabilmente se va întimplă între Thiers și Saarbrücken. Asię dara generalii Frossard, Faily și Bazaine au sę între mai antăiu în focu.

*** („Mitrailouse“) adeca „improscatoriulu de glóntie“ este unu nou instrumentu de batalia, pentru a ucide într'unu momentu mfi și mfi de ómeni. Acestu instrumentu e inventiune francesă, și se va întrebuintia pentru prim'a-óra în resbelulu presinte. Se dıce, că „improscatoriulu“ e unu ce teribilu, la care nu póte reziste nici o armata, și de aceea francesii — numai ei le au — spera multu de la efectulu lui.

*** (Imperatululu Napoleonu) a îndreptatu unu manifestu catra poporul francesu. Acestu manifestu se incheia asię: „Stendardulu gloriosu, pre care ludefasiurâmu inca odata înaintea acelora, cari ne provóca, este totu acel'a-si pe care ideile civilizatórie l'au portatu prin Europ'a în timpulu marei revoluțiuni. Francesii elu represinta acelea-si principie și inspira acel'a-si sacrificiu. Eu me punu în fruntea acestei brave armate, înanimată de iubirea și detorintia de patria. Ea scie de ce este dęmna, pentru că ea vediu, că victori'a i insoci pasii sei prin patru pãrti ale lumii. Eu mi-au fetiorulu cu mine, de-si este inca forte tineru. Elu scie ce detorintie i impune numele ce lu porta și este mandru a luá parte la periclele acelora, cari se lupta pentru patria. Dđieu se ni binecuvinte nisuintiele!“

Găcitura de siacu

de Rosa Ardeleanu.

de	o-	di	iu	ti	Ni-	N'am	ca
le	besci ?	doru-	ci	eu	me	me	te,
da-	Si	Co-	car-	tra-	pescu.	dé-	ne,
Su-	dulci,	ta	seju	mi	ca	par-	to-
diescu,	pi-	scri	mař	te ;	iesci,	mi-	sciu
se-	fle-	Nu	nu-	dé-	stu	do-	de-
li-	te-	e	ne	es-	re	Nu	in
tulu	ni-	ția ;	ves-	tri-	De	ți	re-

Se póte deslegă dupa saritur'a calului.

Deslegarea găciturii din nr. 25.

6	1	8
7	5	3
2	9	4

Se póte deslegă și altu-felu, în forme diferite, inse nr. „5“ trebuie sę vina totu-de-una în midilocu, că-ci altcum socotel'a nu ese bine.

Deslegare buna primiramu de la dómnele și domnișórele : Luisa Murgu n. Balcu, Virgini'a Bariantiu, Victori'a Bardosi, Ersili'a Magdu, Mari'a Calinescu, Minodor'a Baiasiu ; și de la domni : I. Petriceicu, Nestoru Damsia, Ioachim Munteanu, Const. Ungureanu, Ilie Sporea, Alesandru Frumosu, Ales. Valutianu.

☞ Suplementu : „Cavalerii noptii“ tomulu I. cõl'a III.